

rovnací řízení zastaveno a po jeho zastavení nebyl již prohlášen konkurs. Poněvadž zákon nerozeznává, které věci nebo části majetkové jsou předmětem exekuce, naopak výslovně uvádí jako exekuční předmět i práva, vztahuje se ono ustanovení vyrovnacího řádu na exekuce všeho druhu, kterými vymáhající strana nabývá práva na oddělené uspokojení, tudíž i na exekuce na pohledávky. Proto první soud měl k návrhu vyrovnacího správce exekuci zrušiti. Názor vymáhající strany, že pohledávky již dnem 14. února 1934 přešly na ni s účinkem, jako by jí je povinná strana úplatně postoupila a že se pokládá proto se svou pohledávkou za uspokojenu (§ 316 ex. ř.), není správný, neboť to platí podle § 316 ex. ř. tehdy, když zabavená pohledávka byla přikázána na místo placení, nikoli však, když byla přikázána jen k vybrání, kde vymáhající strana má jen práva v § 308 ex. ř. uvedená. Přikázání zabavených pohledávek k vybrání tudíž není zrušení exekuce podle § 14 vyr. ř. na závadu.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele potud, že nevyhověl návrhu vyrovnacího správce na zrušení exekuce zabavením pohledávek a že zrušil jen exekuci přikázáním pohledávek k vybrání.

Důvody :

Ustanovení § 14 vyr. ř. č. 64/31 sb. z. a n. se týká ovšem jen těch oddělných práv, jichž bylo v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení nabyto na věcech nebo právech patřících v době zahájení vyrovnacího řízení dlužníkovi (rozhodnutí č. 11.426 sb. n. s.). V souzeném případě jde o takové oddělné právo, any zabavené pohledávky dlužníkovy byly v době zahájení vyrovnacího řízení vymáhajícímu věřiteli přikázány jen k vybrání, takže nenastaly účinky § 316 ex. ř., nýbrž jen § 308 ex. ř., a dlužník zůstal dále majitelem pohledávek (rozh. č. 9133 sb. n. s.). Zánik takového oddělného práva není však konečným, nýbrž podmíněným tím, že vyrovnací řízení bude po potvrzení vyrovnání prohlášeno za skončené, oživne však, bude-li vyrovnací řízení zastaveno (§ 14 odst. (1) druhá věta vyr. ř.). Dosud není jisto, zda budou splněny předpoklady pro konečný zánik, anebo pro oživení oddělného práva a nelze proto zrušiti exekuci zabavením pohledávek. V tomto směru není poukaz k rozhodnutí čí. 9133 sb. n. s. případný, any tam byly podmínky pro konečný zánik oddělného práva již splněny zastavením vyrovnacího řízení. Avšak podle § 14 odstavec (2) vyr. ř. má k návrhu nebo z úřadu exekuční soud zrušiti jen řízení zahájené ke zpeněžení věcí neb práv, které byly zabaveny v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení. Přikázání pohledávek k vybrání jest na roveň klásti zpeněžení pohledávek, an má tím dosáhnouti vymáhající věřitel uspokojení své pohledávky právě tak, jako zcizením zabavených movitých věcí dražbou nebo z volné ruky. Bylo proto zrušiti jen exekuci přikázáním zabavených pohledávek k vybrání a proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 13652.

Sociální pojištění (zákon ze dne 9. října 1924, čí. 221 sb. z. a n.).

I státní kliniky jsou léčebnými ústavy ve smyslu § 153 (§ 220 čí. 4 písm. c) zákona).

Poměr mezi státem, jeho klinikou, a nemocenskou pojišťovnou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním. Pro žaloby z tohoto poměru je výlučně příslušným pojišťovací soud (§ 216 zákona).

(Rozh. ze dne 15. června 1934, R I 655/34.)

Československý erár domáhal se na strojnické nemocenské pojišťovně v Praze zaplacení 2.550 a 2.825 Kč a odůvodňoval žalobní nárok takto: Členové žalované strany Karel K. a Antonín K. byli poukázáni žalovanou stranou na léčení na II. chirurgickou kliniku v Praze a tam též léčení prvý od 11. listopadu 1929 do 3. března 1930 t. j. 113 dnů za léčebné Kč 25.— denně, druhý od 12. listopadu 1929 do 21. února 1930 t. j. 102 dny a byl žalované zaslán účet za léčení Karla K-a v částce Kč 2.825.— a za léčení Antonína K-a účet z 15. března 1930 na Kč 2.550.—. Žalovaná odepřela zaplacení účtů, poukazujíc k ustanovení §§ 149 a 193 zák. o sociálním pojištění čís. 221 z roku 1924 sb. z. a n. Toto ustanovení však nepřichází v úvahu, ježto jmenovaní členové žalované strany byli léčení na druhé chirurgické klinice na výslovný poukaz žalované strany, čímž tato projevila vůli zaplatiti veškeré náklady, nebo je jí dobře známo, že druhá chirurgická klinika nespadá pod zákon o sociálním pojištění, poněvadž není veřejnou nemocnicí, nýbrž vyučovacím ústavem státním, školské správy (university) a nikoliv nemocnicí, léčebným ústavem ve smyslu zákona o sociálním pojištění. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soud prvé stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Soud prvé stolice odmítl žalobu z důvodu, že druhá chirurgická klinika Karlovy university v Praze, ač je veřejným ústavem vyučovacím, přece je léčebným ústavem ve smyslu § 153 pojišť. zákona čís. 221/24 sb. z. a n. v doslovu zák. čís. 184/1928 sb. z. a n. a že proto veškeré spory o náklady ošetřovací patří před pojišťovací soudy podle § 220 čís. 4 písm. c) pojišť. zákona. Prvý soud posuzuje povahu druhé chirurgické kliniky Karlovy university v Praze jako ústavu léčebného přidržel se definice »léčebného ústavu«, jak ji stanovil Nejvyšší správní soud v rozh. ze dne 6. prosince 1930 čís. 18788/1930, v němž praví, že léčebným ústavem je každé zařízení, mající za účel poskytnouti lékařské ošetření v případech, kde povaha nemoci, osobní poměry nemocného, nebo lékařský zákrok, který má býti proveden, vyžadují, aby nemocný nebo osoba, která se má podrobiti lékařskému zákroku, byla ošetřována po delší dobu pod přímým dozorem lékařským. Soud prvé stolice míní, že tyto znaky má druhá chirurgická klinika a že proto jest ji považovati za léčebný ústav ve smyslu § 153 pojišť. zákona a že v důsledku toho veškeré spory o náklady ošetřovací patří před pojišťovací soud. Rekursní soud s tímto názorem prvního soudu nesouhlasí a ve shodě s vývody stěžovatele jest toho názoru, že definice léčebného ústavu shora uvedená se na souzený případ nehodí. V souzeném případě jde o ústav státní vyučovacím, na nějž se nevztahují ustanovení zákona čís. 68/1870 říš. zákona (zákona čís. 332/1920 sb. z. a n.) a proto nelze výklad případu podléhajícího ustanovení určitého zákona aplikovati i na případy, jež tomuto zákona nepodléhají. V souzeném případě jest

zjištěno, že druhá státní chirurgická klinika jest ústavem vyučovacím, tedy ústavem státním, složkou organizace školské, nemající právní osobnosti. Nevztahují se na ni ani ustanovení výše citovaných zákonů, ježto stát nevykonává nad ní dozor, nýbrž ji přímo spravuje a řídí vyučování na ní. Nelze tedy odloučiti kliniku jako takovou od školské organizace státní, nýbrž jest ji pokládati za pouhou součást státního ústavu vyučovacího (university fakulty lékařské), který nemůže jako takový býti pokládán za léčebný ústav, neboť jest nadán nejen výsostnou pravomocí v oboru správy vyučovací zdravotní, nýbrž i policejní a j. Kliniky jako ústavy vyučovací nemohou také přijímati nikoho, kdo dobrovolně nesvolí k přijetí na kliniku a nemají obráceně zase povinnosti přijímati pacienty, jakž jest tomu na veřejných nemocnicích. Odůvodněnost tohoto názoru vyplyne též i ze srovnání s I. chirurgickou klinikou v Praze, která jest umístěna ve Všeobecné veřejné nemocnici v Praze. Nemůže býti pochybnosti o tom, že jen Všeobecná veřejná nemocnice v Praze jest oprávněna vymáhati pohledávky, které vznikly náklady ošetrovacími na této I. klinice chirurgické nikoli I. klinika chirurgická sama. Chirurgická klinika jest ústavem vyučovacím, nemající právní osobnosti, jsouc včleněna v organizaci státní správy školské.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s opravou, že se žaloba odmítá pro nepříslušnost dovolaného řádného soudu.

D ů v o d y:

Zalující připouští, že poměr mezi státem, klinikou, a žalovanou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním, z čehož dovozuje, že žalobní nárok náleží před řádné soudy, protože kliniku jako státní ústav vyučovací, náležející do organizace státní školské správy, bez samostatné právní osobnosti, nelze počítati k léčebným ústavům ve smyslu § 153, případně § 220 čís. 4 písm. c) zákona čís. 221/24 sb. z. a n. a že tu tedy není výlučné příslušnosti pojišťovacího soudu podle § 216 cit. zákona. Než shora zmíněné okolnosti, k nimž poukázal k odůvodnění svého rozhodnutí také rekursní soud, nijak nevylučují, že také kliniky jsou ústavy léčebnými, jak v souhlase s definicí takových ústavů v nálezu nejvyššího správního soudu (čís. 8932 sb. rozh. n. spr. s.), vyložil soud první stolice; nesejde ani na tom, že kliniky jsou také vyučovacími ústavami a že proto a podle instrukcí mohou býti do nich na léčení přijímáni jen pacienti, kteří se takovému přijetí podrobí a s ním souhlasí. Klinika jako vyučovací a léčebný ústav je státním podnikem a stát jako podnikatel je v oboru této působnosti účasten jak nároků plynoucích ze soukromého práva občanského tak i z něho vyplývajících závazků; platí tedy také pro něho ustanovení zákona, kterým se určité nároky přikazují místo před řádné soudy před výlučné soudy zvláštní, v souzeném případě před soud pojišťovací. Podobně má se věc na př. u cvičných strojůren a podobných ústavů, sloužících také účelům vyučovacím, pokud zároveň zařízeny jsou jako podniky a jako takové vyvinují podnikovou činnost spadající jinak pod předpisy soukromoprávní. Nerozhoduje, podléhají-li snad zvláštnímu odbornému doзору státnímu, či mají-li vlastní správu odpovědnou také v tomto směru, a jsou-li osobnosti jejich správou pověřené k ústavu, při-

padně ke státu jako podnikateli, v poměru soukromoprávním či jako veřejní úředníci v poměru veřejnoprávním. Tyto otázky vyskytnouti se mohou i ve správě veřejných státních nemocnic anebo u jiných podobných léčebných ústavů, aniž lze z toho dovozovati, že by ony ústavy byly proto vyloučeny z rámce zákona čís. 221/24, 184/28 sb. z. a n. Protože pak podle § 220 cit. zák. je stanovena výlučná příslušnost pojišťovacího soudu (§ 216 cit. zák.) pro žaloby na náhradu podle tohoto zákona mezi pojišťovnami, k nimž patří také žalovaná, o čemž mezi stranami není sporu, a »nemocnicemi« (čís. 4 písm. c) a protože se tento předpis podle § 153 cit. zák. týká léčebných ústavů vůbec, tedy také ústavů klinických, nebyl dovolaný řádný soud příslušným. Jde vpravdě o nepřislusnost a nikoli o nepřipustnost pořadu práva, bylo proto obnovené usnesení prvního soudu v tomto smyslu opravit. K vývodům rekursu jest dodati, že v rozhodnutích čís. 4826, 7756 sb. n. s., k nimž se tam poukazuje, nebyla řešena otázka, patří-li kliniky k ústavům léčebným, oč jde v souzeném případě.

Čís. 13653.

Pojišťovací smlouva.

Stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky, že ztráta nároku pojistníka na náhradu škody nenastává, když při vyšetřování škody úmyslně neb z hrubé nedbalosti učiněná nesprávná udání neměla vliv ani na zjištění příhody ani na zjištění neb objem pojišťovatelova plnění, jsou takto kvalifikovanými nesprávnými udáními míněna jen ona, která mají vliv v neprospěch pojišťovny, nikoliv v neprospěch pojistníka. Rozhodujícím jest, zda podle nesprávných udání by byla měla pojišťovna hraditi více, než byla povinna podle pojišťovací smlouvy při správných udáních hraditi. Pokud tomu tak není, přiznala-li pojišťovna následkem nesprávných udání z benevolence za shořelé zboží, které bylo označeno jako vlastnictvím pojistníka, něco více, než by byla za ně přiznala, kdyby bylo bývalo správně udáno, že i ostatní shořelé zboží jest vlastnictvím pojistníka a nikoliv zbožím do komise daným.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 2070/32.)

Žalobkyně pojistila u žalované pojišťovny proti požáru kiosk v lázních i se zbožím. Když kiosk i se zbožím shořel, uznala žalovaná pojišťovna povinnost zaplatiti žalobkyni 14.675 Kč, odepřela však placení dalších 28.807 Kč z toho důvodu, že žalobkyně nebyla vlastnící zboží. Žalobě o zaplacení 42.506 Kč vyhověl procesní soud první stolice potud, že uznal žalovanou pojišťovnu povinnou zaplatiti žalobkyni 14.675 Kč (jež žalovaná uznala); žalobu o zaplacení dalších 27.831 Kč zamítl a uvedl v důvodech: Podle provedených důkazů došel soud k přesvědčení, že zboží, které shořelo, bylo ve skutečnosti vlastnictvím žalobkyně, že však Josef S., jako písemně vykázaný zástupce žalobkyně za ni prohlásil, že při požáru bylo též zboží z komise Hedviky K-ové, což mělo také vliv na objem plnění pojišťovatelova. Josef S., jako zástupce žalobkyně učinil při vyšetřování škody nesprávné